

9. MEZINÁRODNÍ KONFERENCE „MĚSTSKÉ INŽENÝRSTVÍ“ PROBLEMATIKA NOVOSTAVEB V CENTRECH HISTORICKÝCH MĚST KARLOVY VARY 2004

Úvod

Městské inženýrství je již devět let oprávněně spojováno s Karlovými Vary. Tématem letošní konference byla problematika novostaveb v centrech historických sídel z pohledu městského inženýra. Konference se konala 18. června 2004 v hotelu Thermal Karlovy Vary. Záštitu nad konferencí převzal hejtman Karlovarského kraje JUDr. Josef Pavel.

Pořadatelem konference byla Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, Český svaz stavebních inženýrů, Fakulta stavební VŠB-Technická univerzita Ostrava ve spolupráci s organizacemi Verband Beratender Ingenieure (SRN), Bayerische Ingenieurkammer-BAU Ingenieurkammer Sachsen, Slovenská komora stavebných inženýrov, Sdružení historických sídel Čech,

Moravy a Slezska, Regionální stavební sdružení Karlovy Vary a Svaz podnikatelů ve stavebnictví v ČR.

Konference je zařazena do systému celoživotního vzdělávání členů ČKAIT. Je určena pro autorizované osoby, zejména v oboru „Městské inženýrství“ a dále pro pracovníky státní správy, zástupce samosprávy, studující stavebních fakult vysokých škol, hlavně oboru „Městské inženýrství“, pro projektanty i dodavatele.

Konference měla mezi přímými účastníky, a to jak z domova, tak ze zahraničí, velmi příznivý ohlas. Zdá se, že náplň jednotlivých ročníků konference se postupně velmi systematicky zabývá všemi zaměřeními městského inženýrství. Možná není od věci, dříve než bude přiblížena vlastní obsahová náplň konference, pokusit se definovat znovu pojem městské inženýr-

ství v kontextu dneška a znovu si ujasnit obsahové zaměření oboru.

Pojem městské inženýrství byl definován na počátku devadesátých let dvacátého století Českým svazem stavebních inženýrů a po aktualizaci lze použít tuto verzi:

Městské inženýrství představuje mezinborový okruh poznatků a metod pro aktivní tvorbu a koordinaci řešení koncepce technické infrastruktury území a koordinaci jejího řešení s ostatními složkami a činnostmi v území (územní plánování, ekologie území, apod.). Svým spolupůsobením v rovnocenném partnerství s klasickým urbanismem garantuje a kontroluje kvalitní technickou funkci území a jeho další rozvoj.

Poznámka:

Technická infrastruktura zahrnuje technické vybavení (zásobování vodou, energiemi, kanalizace včetně čištění

odpadních vod, spoje, opatření proti škodlivým účinkům přírody, odstraňování odpadů, údržba zeleně, čištění ploch apod.) a pozemní a místní komunikace.

Obsahové zaměření konference

Podíváme-li se na program konference, lze s potěšením konstatovat, že organizátoři měli šťastnou ruku při výběru příspěvků. Příspěvky byly tematicky rozděleny do tří oblastí, které na sebe navazovaly a vzájemně se doplňovaly. Navozovaly mezioborovou toleranci, jak o tom při zahájení konference velmi zasvěceně hovořil Ing. Svatopluk Zídek, odborný garant a hlavní organizátor konference.

1) Konceptně vzdělávací část

V první části zazněly příspěvky na téma:

Městské inženýrství po deseti letech existence a jeho předpokládaný vývoj po vstupu do EU (Ing. Pavel Křeček), *Studium městského inženýrství na Fakultě stavební VŠB-TU Ostrava*, (Ing. František Kuda, CSc.), *Inovovaný kurz Městské inženýrství na Stavební fakultě ČVUT Praha* (informace ve sborníku).

Společným motivem této části bylo vzdělávání v oboru, uplatnění absolventů v oboru, autorizace a osobnost městského inženýra. Postavení městského inženýra je trochu jiné v tom, že nedělá veškeré profese sám, ale využívá odborníky z jednotlivých oborů, které řídí a rozhoduje o pořadí důležitosti. K tomu musí mít ale znalosti téměř stejné jako oni.

Od roku 1990 lze sledovat nárůst požadavků na přípravu stavebních inženýrů pro oblast státní správy a samosprávy a předvýrobních etap stavební činnosti. Stavebnictví je také jedním z odvětví národního hospodářství, jež soustavně vykazuje potřebu nových odborníků s vysokoškolskou kvalifikací. V oblasti předvýrobních etap nárůst požadavků souvisí především s probíhající ekonomickou a společenskou transformací, s růstem významu marketingových činností i se zavedením institutu výběrového řízení povinného pro stavby financované ze státních a komunálních prostředků. Tendence nárůstu požadavků v oblasti státní správy souvisí pak především se dvěma skutečnostmi.

Jednak s růstem autority a jisté autonomie samosprávy a státní správy jako prů-

vodního jevu transformace celé společnosti a jednak se změnami územně správního členění České republiky a úpravou kompetencí v samosprávě i státní správě. Dosavadní příprava stavebních inženýrů byla orientována převážně na přípravu odborníků pro vlastní výkonnou stavební praxi, což vytvářelo jisté vakuum zejména ve státní správě a samosprávě a při výkonu inženýrských a investorských činností.

Na základě uvedeného konstatování se ukázalo jako nezbytné konstituovat nový studijní profil, který bude vychovávat městské stavební inženýry připravované především pro práci v aparátu samosprávy a státní správy všech stupňů a to všude tam, kde se jedná o práce s investicemi, dále připravené pro práci v inženýrských, investorských a projektových organizacích a konečně v útvarech marketingu a předvýrobních etap dodavatelských firem. Samozřejmě tito odborníci budou schopni vykonávat funkce i ve sféře vlastní stavební výroby zaměřené především na technickou infrastrukturu. Jde tedy o zásadní změnu akcentu. Potřeba těchto odborníků je zvláště akutní v oblastech s vysokou koncentrací obyvatelstva a výrobních kapacit. Jedná se tedy v první řadě o průmyslové a sídelní aglomerace a městské regiony, v nichž je soustředěna převážná část obyvatelstva republiky.

Profil absolventa je koncipován tak, že zahrnuje tradiční předměty inženýrského základu (včetně problematiky životního prostředí), stavitelské disciplíny s důrazem na teorii i praxi stavby měst a sídel obecně, ekonomické a právní disciplíny, problematiku technické infrastruktury a nezbytné vědomostní humanitní zázemí. Studium oboru je systémově založeno na interdisciplinárním přístupu a je ukončeno zpracováním a obhajobou diplomního projektu a složením státních závěrečných zkoušek.

Celkově lze říci, že absolventi studijního oboru Městské inženýrství nacházejí své uplatnění v aparátu samosprávy a státní správy především na stavebních úřadech, ale i ve všech odborech a referátech, které se zabývají investicemi, dále pak v institucích a firmách, jež se zabývají investorskou, inženýrskou a projektovou činností (např. i realitní kanceláře) a konečně i u dodavatelských firem, především při marketingu a přípravě zakázek a staveb, a to zejména v průmyslových aglomeracích.

2) Urbanisticko-architektonická část

Jednou z nejzajímavějších přednášek v této části byla přednáška *Revitalizace historických památkově chráněných městských center na příkladu města Füssen* (Dipl. Ing. Hans-Günter Kanderske – zástupce Bavorské inženýrské komory a jednatel firmy Kling Consult GmbH z Krumbachu) o novostavbě hotelu v historickém obytném útvaru starého města. Město Füssen s 13 500 obyvateli je kulturní a turistické středisko na úpatí Alp nadregionálního významu s cca 220 000 návštěvníky ročně a historické jádro města je jako soubor staveb pod maximální památkovou ochranou.

Neméně zajímavou přednášku měl Dipl. Ing. Wolfgang Hohnen z Bambergu *Výstavba a tvorba ve městě Bamberg, světovém kulturním dědictví „Nové řešení Severní promenády“*, kdy v rámci projektování zařízení „Severní promenáda“ pro odlehčení jednotných stok od dešťové vody bylo vytvoření multifunkčního charakteru náměstí a vybudování městského prostoru s „hraním ve městě – promenáda jako hřiště“ a „promenády s vodou a hřiště“.

Nová architektura v historických centrech slezských měst Ing. Martiny Peřinkové, Ph.D. z Fakulty stavební VŠB-TU Ostrava se zabývala uličním parterem, rytmem a měřítkem fasád, řečí střech a hlavně tím, jak důležitá je práce uměleckých historiků při zachování našeho historického dědictví, a že architektonické návrhy novostaveb v historickém prostředí by měly být samostatným produktem architektů.

Ing. arch. Aleš Student (FAST VŠB-TU Ostrava) ve svém příspěvku *Stodolní ulice v Ostravě – dostavba proluk pohledem projektanta* hovořil velmi zajímavě o známé a populární ulici v památkové zóně města Ostravy. A hlavně o nejdůležitějším úkolu architekta při takovém úkolu, o pochopení daného prostoru a jemném připomenutí původní historické funkce ulice.

Příspěvek *Centrum Ostrava a výstaviště Černá louka* vznikl spoluprací FAST VŠB-TU Ostrava a Útvaru hlavního architekta Magistrátu města Ostravy a hovoří o dnešním využití typického ostravského brownfieldu. Plocha známá pod názvem Černá louka má bohatou historii od odvalu z těžební činnosti přes průmyslovou zástavbu až k dnešní multifunkční výstavní hale a areálu s plochou 60 000 m². Ostrava dlouhodobě a cílevědomě naplňuje konkrétními kroky jednu ze základních

funkcí regionální metropole, tj. funkci výstavnictví.

3) Technicko-technologická část

Příspěvek autorského kolektivu Loveček, Polakovič, Tomko ze Slovenské komory stavebních inženýrů *Novostavby komunikací v historických centrech měst – výběr vhodných asfaltových směsí* se věnoval historii a současnosti městských komunikací a problematice asfaltových směsí a hlučnosti městských komunikací, zejména použití drenážních asfaltových koberců mastixových AKD.

Koncepce likvidace odpadních vod pro města a obce ve svobodném státě Sasko podle vodního práva EU přednesená Dr. Ing. Gundelou Metz, členkou Inženýrské komory Sasko byla o tom, že vypracování koncepcí likvidace odpadních vod je předpokladem pro poskytnutí dotací institucím zajišťujícím tuto likvidaci.

Závěr

Konference si i letos udržela velmi vysokou odbornou úroveň podtrženou mezinárodní účastí a i svou společenskou

stránku jako místo přeshraniční výměny názorů a zkušeností v rozšířené sjednocené Evropě, zasazenou do Karlových Varů, neodmyslitelně spojených s Městským inženýrstvím. OK ČKAIT Karlovy Vary se opět podařilo vytvořením výborného technického a organizačního zázemí vytvořit prostředí, do kterého stojí za to se vracet.

*Ing. František Kuda, CSc.
Fakulta stavební VŠB-TU Ostrava*